

Er ref: KN2025/01039
Pär Lydén
par.lyden@regeringskansliet.se

Klimat-och näringslivsdepartementet
Energienheten
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Vår ref: R-SI202541
Johan Bruce

johan.bruce@skogsindustrierna.se

Remissyttrande från Skogsindustrierna om SOU 2025:47, Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning?...

Sammanfattning

Skogsindustrierna står bakom SKGS remissvar, men vill särskilt lyfta följande punkter:

- **Elmarknaden måste vara till för elanvändarna.** Vid förändringar i elmarknadens utformning måste nyttan för i första hand konsumenter men även producenter väga tungt i jämförelse med nyttan för systemoperatören.
- **Differenskontrakt för havsbaserad vind bör införas först efter noggrann avvägning.** Det är viktigt att volymen begränsas till en mindre del av elmarknaden.
- **Nyttan av stöd till elproduktion ska i första hand skapa välfärd i Sverige.** Sverige bör vara restriktiva till ökad överföringskapacitet mot områden där fossila bränslen är dominerande i prissättningen.
- **Utred hur Svk kan få rådighet över regionnäten.** Många av de problem och utmaningar som utredningen identifierar beror på att Sverige har tre nätnivåer.
- **Skapa en balansmarknad som fungerar under nordiska förhållanden.** Regeringen bör ta initiativ till en dialog med övriga nordiska länder om harmoniseringen med den kontinentala balansmarknaden ska fortgå.
- **Inför en utökad strategisk reserv där industrins flexibilitet kan delta.** Regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att utreda hur de nya möjligheterna enligt EU-rätten att införa ett stödssystem för ny icke-fossil flexibilitet kan implementeras i Sverige.
- **Utred permanenta villkorade avtal samt villkorade avtal för befintliga kunder.** Villkorade avtal för befintliga kunder måste baseras på frivillighet och ge ekonomiska incitament till anslutande part.

Skogsindustrins yttrande

Skogsindustrierna står bakom SKGS remissvar i sin helhet. Skogsindustrierna vill särskilt lyfta fram nedanstående punkter:

Elmarknaden måste vara till för användarna

Utredningen har ett allt för ensidigt fokus på elproduktion. Skogsindustrierna menar att politikens största uppgift kan vara att stimulera efterfrågesidan att faktiskt växa till 300 TWh. Det bör ske genom att med politisk stabilitet säkerställa stöd till de valda delar av EU Fit for 55 som säkerställer ett pris på fossila koldioxidutsläpp.

Svensk industri kan inte ha sämre villkor än vad motsvarande verksamheter i andra länder inom EU har. Regeringen bör, liksom flertalet andra EU-länder, införa en kompensation för indirekta kostnader (utsläppsrätternas påverkan på elpriset) för elintensiv industri i Sverige. Detta gäller särskilt de anläggningar inom skogsindustrin som utesluts ut ETS på grund av den så kallade 95%-regeln och därmed helt saknar skydd mot koldioxidläckage.

Elmarknaden är till för elanvändare och producenter. Detta måste i mycket högre grad genomsyra utvecklingen på elmarknaden. Vid förändringar i elmarknadens utformning måste nyttan för i första hand konsumenter men även producenter väga tungt i jämförelse med nyttan för systemoperatören.

Differenskontrakt för havsbaserad vind bör införas först efter noggrann avvägning.

Införandet av differenskontrakt för havsbaserad vind skulle innebära en betydande marknadspåverkan. Om differenskontrakt, bortom de som redan beslutats för kärnkraft, införs, är det viktigt att volymen (GW/TWh), och därmed riskerna, begränsas till en mindre del av elmarknaden, och att denna begränsning får gälla utan att vara en ständig källa till politisk risk. Skogsindustrierna anser därför att regeringen bör ge lämplig(a) myndighet(er) i uppdrag att utreda om och i så fall hur stora volymer havsbaserad vind som behöver byggas ut för att säkra konkurrenskraftiga elkostnader i hela Sverige. Vidare bör regeringen utreda hur ett stödsystem för havsbaserad vindkraft ska utformas.

Nyttan av stöd till elproduktion ska i första hand skapa välfärd i Sverige

Elproduktion som får stöd av Svenska elanvändare/skattebetalare ska i första hand användas för att skapa välfärd och förädling i Sverige. Det är därför viktigt att vara restriktiv med att öka kapaciteten på förbindelser till andra länder där fossila bränslen är dominerande i prissättningen. Särskilda elområden för export bör införas mot länder där fossil elproduktion är dominerande i prissättningen eller till länder som inte har en representativ prisbildning, exempelvis på grund av att de inte är uppdelade i relevanta elområden som motsvarar de strukturella flaskhalsarna i överföringssystemet.

Utred hur Svk kan få rådighet över regionnäten

Skogsindustrierna konstaterar att många av de problem och utmaningar som utredningen identifierar beror på att Sverige, till skillnad från de flesta andra EU-länder, har tre nätnivåer, där regionnätet är en anomali. Regeringen bör snarast låta utreda om och i så fall hur regionnäten tydligare kan hamna under ansvaret hos den systemansvarige för överföringssystem, det vill säga Svenska kraftnät.

Skapa en balansmarknad som fungerar under nordiska förhållanden

Skogsindustrierna ifrågasätter nyttan med att harmonisera den nordiska balansmarknaden med den kontinentala när principerna för balansering tillsammans med den flödesbaserade kapacitetallokeringen i praktiken omöjliggör utbyte av reglerresurser över elområdesgränser. Regeringen bör ta initiativ till en dialog med övriga nordiska länder om harmoniseringen med den kontinentala balansmarknaden ska fortgå eller om Norden istället bör anpassa balansmarknaden efter nordiska förhållanden.

Inför en utökad strategisk reserv där industrins flexibilitet kan delta

Skogsindustrierna delar utredningens bedömning att en strategisk reserv är ändamålsenlig och att en marknadsomfattande kapacitetsmekanism inte är motiverad. Pappers- och massabruk bidrar redan idag med efterfrågefleksibilitet till nytta för hela kraftsystemet. Skogsindustrierna stod för en majoritet av den flexibla last som ingick i effektreserven då efterfrågesidan tilläts delta. Att åter inkludera efterfrågefleksibilitet i den strategiska reserven gör det möjligt att öka den strategiska reservens storlek samtidigt som kostnaden kan hållas nere.

Regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att utreda hur de nya möjligheterna enligt EU-rätten att införa ett stödsystem för ny icke-fossil flexibilitet kan implementeras i Sverige. Exempelvis bör det ge möjlighet att på ett bättre sätt inkludera efterfrågefleksibilitet i den strategiska reserven än dagens utformning.

Utred permanenta villkorade avtal samt villkorade avtal för befintliga kunder

Skogsindustrierna bifaller utredningens förslag om att Energimarknadsinspektionen ska utreda hur avgiftsstrukturen för villkorade avtal bör vara utformad, om det finns skäl att likt flera länder i Europa tillåta permanenta villkorade avtal och om villkorade avtal ska kunna erbjudas även befintliga kunder. Att ingå villkorade avtal för befintliga användare måste ske på frivillig basis och medföra ekonomiska incitament i form av en nedsatt nätavgift. Skogsindustrierna anser att det är bra att utredningen föreslår att Energimarknadsinspektionen samtidigt ser över möjligheten att vidareföra villkorade avtal mellan nätnivåer. Villkorade avtal för elintensiv industri skulle underlättas om Svk hade rådighet även över regionnäten.

Skogsindustriernas utgångspunkt

Skogsindustrin är en av Sveriges viktigaste näringar. Med sin förnybara råvara har skogsindustrin och skogsindustrins produkter en nyckelroll i utvecklingen mot ett hållbart, biobaserat samhälle och skapar sysselsättning i hela landet.

Med en elanvändning om cirka 18 TWh el per år motsvarar skogsindustrins elanvändning cirka 14 procent av Sveriges totala elanvändning. Detta gör skogsindustrin till en av Sveriges mest energiintensiva branscher. Av detta köper skogsindustrin cirka 12 TWh per år. Resterande 6 TWh, är egen integrerad produktion av förnybar el. Skogsindustriernas medlemmar äger även vattenkraft och vindkraft vilket gör skogsindustrin totalt sett självförsörjande av förnybar el till 50 %. Skogsindustriernas medlemmar arbetar aktivt med att bygga ut vindkraft på egen mark.

En fortsatt tillgång till fossilfri el till en konkurrenskraftig kostnad är en förutsättning för skogsindustrins konkurrenskraft. Framöver kommer skogsindustrin att behöva tillgång till ytterligare fossilfri el för att utveckla nya energikrävande verksamheter som till exempel Bio-CCS/U som kan bidra till att möta Sveriges och EU:s klimatmål.

För Skogsindustrierna

Johan Bruce
Ansvarig energi och el